

Werkinstructie Alleenverdienersproblematiek

Inhoud

Achtergrond.....	2
Juridisch kader	2
Vaste tegemoetkoming.....	2
Doelgroep	2
Ambtshalve toekennen vaste tegemoetkoming	3
Toekenning op aanvraag	3
Is er sprake van een alleenverdiener?	4
Tekort berekenen.....	4
Tekort zorgtoeslag.....	4
Tekort huurtoeslag	5
Inkomen en vermogen	5
Verhuizing	6
Kwijtschelding lokale belastingen	6

Achtergrond

Een groep huishoudens ontvangt door een ongelukkige samenloop van wet- en regelgeving te weinig toeslagen. Het besteedbaar inkomen komt hierdoor onder het niveau voor (echt)paren met een volledige bijstandsuitkering en daarmee onder het bestaansminimum. Gemeenten ondersteunen deze huishoudens tot er in 2028 een definitieve oplossing via een fiscale regeling komt.

- Fase I: voor de jaren 2022, 2023 en 2024 wordt gewerkt met een tegemoetkoming op basis van de bijzondere bijstand (dit hebben wij met Sociaal Raadslieden opgepakt en zij doen samen met de klant een aanvraag bijzondere bijstand).
- Fase II: voor de jaren 2025, 2026 en 2027 wordt gewerkt met een tijdelijke regeling. Deze tijdelijke regeling is inmiddels verankerd in de Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek en is op 1 januari 2025 in werking getreden.
- Fase III: vanaf 2028 wordt het probleem opgelost via de fiscaliteit (inkomstenbelasting)

Deze instructie gaat verder in op fase II.

Juridisch kader

De grondslag voor de verstrekking van de vaste tegemoetkoming is vastgelegd in de Wet tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek, artikel 78gg Participatiewet, en is inwerking getreden op 1 januari 2025. De hoogte van de vaste tegemoetkoming wordt jaarlijks door de minister vastgesteld en is onderdeel van de Regeling Participatiewet, IOAW en IOAZ.

Beleidsregels

Ridderkerk heeft dit vastgelegd in de Beleidsregels tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek gemeente Ridderkerk 2025 t/m 2027, te vinden op Schulinc via: [Beleidsregels alleenverdieners](#)

Vaste tegemoetkoming

De tegemoetkoming voor 2025 is €1000,-. Deze mag niet worden teruggevorderd.

De tegemoetkoming wordt in één keer uitbetaald.

Doelgroep

In fase II komen er verschillende doelgroepen naar voren:

1. Huishoudens die op de lijst van de Belastingdienst staan
2. Huishoudens die bij ons bekend zijn, maar niet op de lijst staan (hebben eerder de tegemoetkoming ontvangen)
3. Huishoudens met vermoeden van recht
4. Zelfmelders

Ambtshalve toekennen vaste tegemoetkoming

Huishoudens die op de lijst van de Belastingdienst staan

Elk jaar (bij de start van de kalenderjaren 2025, 2026 en 2027) ontvangen wij vanuit de Belastingdienst een lijst van de meestverdienende partner. De huishoudens op deze lijst krijgen amtsshalve de tegemoetkoming toegekend. Voor deze klanten wordt de rapportage en beschikking amtsshalve toekenning aangemaakt en indien nodig wordt het rekeningnummer opgevraagd.

Van de inwoners op de lijst van de Belastingdienst staat vast dat zij op de peildatum van de lijst nog in leven waren en woonachtig in de desbetreffende gemeente. Daarmee is feitelijk al voldaan aan de minimale vereisten van de lichte toets.

Huishoudens die bij ons bekend zijn, maar niet op de lijst staan

Er zijn huishoudens die niet op de lijst van de Belastingdienst staan maar waarvan wij eerder hebben vastgesteld dat zij tot de doelgroep alleenverdienersproblematiek horen. Als er zich in de tussentijd geen wijzigingen hebben voorgedaan kan ook aan deze groep de tegemoetkoming wordt toegekend.

- op basis van de bij het college bekende gegevens vermoedt het college dat het huishouden aanspraak kan maken op de vaste tegemoetkoming
- er hebben zich tussentijds geen relevante wijzigingen voorgedaan in de situatie van het huishouden of de achterliggende wetten
- de meestverdienende partner staat ingeschreven in de gemeente.

Toekenning op aanvraag

Huishoudens met vermoeden van recht

Dit zijn de huishouden die uit ons eigen bestand naar voren komen.

- Het huishouden ontvangt in 2025 aanvullende bijstand van de gemeente, van minder dan € 10.200,- netto per jaar (bij een volledig kalenderjaar bijstand is dit minder dan € 850,- netto per maand), en;
- Er is sprake van een gezamenlijk huishouden voor de Participatiewet, en;
- Eén van de partners is geboren na 1962, en;
- De meestverdienende partner heeft een loongerelateerde uitkering (WIA, WW, ZW en eventueel TW, Wajong of een private uitkering).

Voldoet een huishouden aan deze criteria, dan volgt de berekening van inkomen en het vermogen.

Zelfmelders

Dit zijn huishoudens die niet in beeld zijn. Mogelijk behoren zij wel tot de doelgroep.

Doet een huishouden een melding, zijn wij verplicht deze op te pakken.

- Is de melder ingeschreven in de BRP
- De melder heeft nog geen tegemoetkoming ontvangen
- Als het huishouden inkomen heeft onder het bestaansminimum wordt nagegaan of er nog andere factoren dan de alleenverdienersproblematiek een rol spelen

Vervolgens wordt de aanvraag in behandeling genomen en wordt er getoetst op basis van het inkomen en vermogen of het om een alleenverdienershuishouden gaat.

Is er sprake van een alleenverdiener?

Vooraf: check op huishoud kenmerken:

- Meestverdienende partner woont in de gemeente
- Meestverdienende partner heeft een loongerelateerde uitkering of Wajong
- Minstverdienende partner is geboren na 1962
- Recht op toeslag: vermogenstoets

Stap 1: komt het huishouden zorgtoeslag tekort?

Een tekort aan zorgtoeslag betekent dat het een alleenverdienershuishouden betreft. Alleen het inkomen van de partners is relevant.

Stap 2: het huishouden heeft geen tekort aan zorgtoeslag; mogelijk tekort aan huurtoeslag

Dit kan als er een medebewoner met inkomen is die meetelt voor de huurtoeslag. Het bruto-inkomen van de medebewoner telt geheel mee in de bepaling van het recht op toeslagen. Hierdoor begint de alleenverdienersproblematiek voor de partners bij een lager eigen bruto-inkomen. Voor huishoudens in 2025 is er reden voor nader onderzoek als het totale bruto-inkomen van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten 18/32 partners en medebewoners samen boven de € 30.450 komt (let op: voor kinderen tot 23 jaar geldt in 2025 een vrijstelling van € 6.042). Dit vergt dan verdergaand onderzoek waarbij alle gegevens die relevant zijn voor de huurtoeslag betrokken moeten worden

Tekort berekenen

Tekort zorgtoeslag

Stappenplan:

1. Bestaansminimum vaststellen: tel de netto (toepasselijke) bijstandsnorm omgerekend naar een jaar op bij de maximale zorgtoeslag. Dat kan de volledige echtparennorm zijn of een aangepast bedrag vanwege de kostendelersnorm, eventueel een combinatie daarvan als er gedurende het jaar een wijziging in de woonsituatie plaatsvindt. Het maximale jaarbedrag aan zorgtoeslag op bijstandsniveau is terug te vinden op de Toeslagenkaart 2025.
2. Het (verwachte) besteedbaar inkomen vaststellen: tel het netto-inkomen omgerekend naar een jaar op bij de berekende zorgtoeslag. Dit bestaat uit twee onderdelen:
 - Bruto- en netto-inkomen bepalen. Met het inkomen wordt bedoeld het inkomen zoals in de beleidsregels is geformuleerd, bijvoorbeeld het inkomen van één maand bij een vast inkomen of van drie maanden bij wisselend inkomen, omgerekend naar een jaar.
 - Zorgtoeslag uitrekenen in proefberekening toeslagen. Alleen de gegevens van de partners zijn relevant.
3. Is het besteedbaar inkomen lager dan het (toepasselijke) bestaansminimum, dan is er sprake van een alleenverdienershuishouden en volgt een toekenning van de vaste tegemoetkoming. Op de site van de Belastingdienst kan bepaald worden of het huishouden voldoende zorgtoeslag ontvangt. Alleen de gegevens van de partners hoeven te worden ingevuld, niet die van medebewoners

Tekort huurtoeslag

Stappenplan (hierbij gaan we ervan uit dat de zorgtoeslag maximaal is):

1. Bestaansminimum vaststellen: tel de netto (toepasselijke) bijstandsnorm omgerekend naar een jaar op bij de maximale huurtoeslag. Dit bestaat uit twee onderdelen:
 - Bruto- en netto-inkomen bijstand bepalen. Dat kan de volledige echtparennorm zijn of een aangepast bedrag vanwege kostendelersnorm, eventueel een combinatie daarvan als er gedurende het jaar een wijziging in de woonsituatie plaatsvindt.
 - Maximale huurtoeslag uitrekenen in proefberekening toeslagen. Hierbij moeten ook de geboortedatum en de inkomens van alle medebewoners worden ingevuld.
2. Het besteedbaar inkomen vaststellen: tel het netto-inkomen omgerekend naar een jaar op bij de berekende huurtoeslag. Dit bestaat uit twee onderdelen:
 - Bruto- en netto-inkomen bepalen. Met het netto-inkomen wordt bedoeld het netto-inkomen zoals in de beleidsregels is geformuleerd, bijvoorbeeld het inkomen van één maand bij een vast inkomen of van drie maanden bij wisselend inkomen, omgerekend naar een jaar.
 - Huurtoeslag uitrekenen in proefberekening toeslagen. Hierbij moeten ook de geboortedata en de inkomens van alle medebewoners worden ingevuld.
3. Is het besteedbaar inkomen lager dan het bestaansminimum, dan is er sprake van een alleenverdienershuishouden en volgt een toekenning van de vaste tegemoetkoming. Op de site van de Belastingdienst kan bepaald worden of het huishouden voldoende huurtoeslag ontvangt. De gegevens van de partners en medebewoners moeten worden ingevuld.

Inkomen en vermogen

In de Beleidsregels tijdelijke regeling alleenverdienersproblematiek gemeente Ridderkerk 2025 t/m 2027 is het volgende te vinden:

1. Bij de vaststelling van het inkomen om te bepalen of het huishouden tot de doelgroep van alleenverdieners behoort, telt alleen het inkomen van beide fiscale - en toeslagpartners mee.
2. Als er sprake is van een vast maandinkomen, toetst het college het inkomen van de meest recente maand van het jaar voorafgaand aan de datum van aanvraag. Het college rekent dit maandinkomen om naar een verwacht jaarinkomen.
3. Als er sprake is van een variabel maandinkomen, toetst het college het inkomen van de meest recente drie achtereenvolgende maanden voorafgaand aan de datum van aanvraag. Het college rekent deze maandinkomens om naar een verwacht jaarinkomen.
4. Als de definitieve aanslag inkomstenbelasting of definitieve beschikking voor toeslagen over het kalenderjaar waarover de vaste tegemoetkoming wordt aangevraagd al bekend is, dan gebruikt het college het belastbaar jaarinkomen waar deze aanslag of beschikking op is gebaseerd.
5. Bij de vaststelling van het vermogen hanteert het college de vermogensgrens van de zorgtoeslag zoals die geldt voor het kalenderjaar waarover de vaste tegemoetkoming wordt aangevraagd

Aanslag inkomstenbelasting

Bij de alleenverdienersproblematiek kan ook nog sprake zijn van een nadelig effect door een aanslag inkomstenbelasting; dit komt door de combinatie van verschillende inkomstenbronnen. Wanneer achteraf een belastingaanslag wordt opgelegd, kan blijken dat het netto-inkomen lager is dan eerder werd aangenomen.

Verhuizing

Voor alle ambtshalve toekenningen geldt als peildatum voor de woonplaats de datum waarop de lijst van de Belastingdienst is vastgesteld. Voor 2025 is dat 15 januari 2025. De meestverdienende partner was op dat moment inwoner van de gemeente. Als de inwoner na die datum verhuisd is, heeft dat geen effect op de tegemoetkoming.

Kwijtschelding lokale belastingen

De huishoudens die onder de ambtshalve toekenning vallen, worden zo veel mogelijk in het eerste half jaar uitbetaald. Mocht er bij huishoudens gevolgen zijn voor de kwijtschelding, wordt in de beschikking aangegeven contact op te nemen met ons.